

Dosarul nr.2ra-668/22
2-19045896-01-2ra-13052022

Prima instanță - Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan-Vodă (jud.: D. Dubcovețchi)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

Î N C H E I E R E

22 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Făină Alla și Ceapa Veaceslav,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Făină Alla împotriva notarului Luchian Anatolie, Juvală Iulia, Ceban Rodica, Melenti Valeriu, privind constatarea nulității certificatelor de moștenitor și a contractelor de vânzare-cumpărare,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2021 prin care s-a respins apelul declarat de Făină Alla și Ceapa Veaceslav și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă din 17 septembrie 2020

c o n s t a t ă :

La 22 mai 2019, Făină Alla a depus cerere de chemare în judecată împotriva notarului Luchian Anatolie, Juvală Iulia și Ceban Rodica privind constatarea nulității actelor juridice.

În motivarea acțiunii a indicat că Ceban Rodica este sora sa și sunt fiicele decedaților Ciapa Pavel și Ciapa Marfa.

După decesul părinților a rămas masa succesorală și anume, casa de locuit și terenul cu destinație „pentru construcții” cu suprafața de 0,1857 ha, situate în r-nul Ștefan Vodă satul Slobozia.

La 27 noiembrie 2018 notarul Luchian Anatolie a întocmit o procură, prin care Ceban Rodica o împuternicește pe Juvală Iulia, să-i reprezinte interesele și să-i apere drepturile.

La 28 septembrie 2019, în baza acestei procuri Juvală Iulia a obținut de la notarul Anatolie Luchian certificatele de moștenire legală și la 14 martie 2019 a încheiat contractul de vânzare-cumpărare a terenului cu sine însăși, prin contrapartidă.

La momentul adresării la notar pentru acceptarea succesiunii și solicitarea

certificatelor de moștenitor legal, Juvală Iulia a ascuns faptul că în afară de Ceban Rodica, mai există încă trei moștenitori legali.

Prin cererea concretizată din 19 decembrie 2019 reclamanta a solicitat declararea nulă a certificatului de moștenire legală privind atestarea lui Ceban Rodica ca moștenitor a averii lui Ceapă Marfa, compusă din terenul agricol cu nr. XXX amplasat în extravilanul satul Slobozia, r-nul Ștefan Vodă; declararea nulității certificatului de moștenire legală privind atestarea pârâtei Ceban Rodica ca moștenitor a averii lui Ceapa Marfa, compusă din terenul agricol cu nr. cadastral XXX, situat în extravilanul satul Slobozia, r-nul Ștefan Vodă și declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr.7519 din 31 mai 2019.

Prin hotărârea Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 17 septembrie 2020, cererea de chemare în judecată depusă de Făină Alla, s-a respins ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel instanța de fond a reținut că pentru obținerea succesiunii reclamanta urma să accepte moștenirea în termenul și condițiile prevăzute de lege în termen de 6 luni de la decesul mamei sale.

Reclamanta a fost în cunoștință de cauză că părinții ei au decedat, cunoștea că aceștia au deținut o casă de locuit cu teren de lângă casă și terenuri agricole. Însă, după decesul părinților cunoscând despre masa succesorală existentă, nu și-a exercitat în termenul prevăzut de lege, dreptul la moștenire și nu a manifestat în nici un mod voința de acceptare în termen a succesiunii, nu a intrat nici de fapt în posesia sau administrarea bunurilor succesoriale, iar lipsa de interes exprimă renunțul la moștenire.

Instanța a reținut că în speță nu există temei de nulitate absolută sau relativă a certificatelor de moștenitor legal.

Eliberarea certificatelor de moștenitor legal de către notarul Luchian Anatolie pe numele Ceban Rodica, prin care s-a atestat calitatea de moștenitor legal asupra averii decedaților Ciapa Marfa și Ciapa Pavel, au fost întocmite cu respectarea cerințelor legale, fiind eliberate după expirarea termenului de 6 luni de la deschiderea succesiunii, iar acțiunile notarului au fost legale.

Ceban Rodica a acceptat succesiunea în termen, prin intrarea în posesie, aceasta a dobândit legal calitatea de moștenitor și respectiv, proprietar succesoral al bunurilor.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 18 septembrie 2020, Făină Alla și Veaceslav Ceapă au declarat apel solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 17 septembrie 2020, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2021 prin care s-a respins apelul declarat de Făină Alla și Ceapa Veaceslav și s-a menținut hotărârea Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă din 17 septembrie 2020.

La 12 aprilie 2022, Făină Alla și Ceapa Veaceslav au declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2021 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond și emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

Ca temei de drept recurentul a invocat art. 432, alin.(2) lit. c) din Codul de procedură civilă.

În motivare a invocat că instanța de apel nefondat a reținut drept neîntemeiată cererea de apel, eronat a statuat că instanța de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, a constatat și elucidate pe deplin circumstanțele cauzei.

Circumstanțele cauzei stabilite de instanță nu coroborează cu materialele cauzei, iar normele de drept material au fost aplicate eronat.

Probele reținute și anume înscrisurile privind proprietatea defuncțiilor eliberate de către Primărie nu coroborează cu înscrisurile prezentate de la ASP, divergență neînlăturată nici la examinarea cauzei în instanța de fond nici în apel.

Instanțele inferioare eronat au aplicat legea atunci când a reținut ca fiind legală eliberarea certificatelor de moștenitori legali peste termenul stabilit de lege de 6 luni de la data deschiderii succesiunii.

Recurenții au susținut că nici unul din moștenitorii legali nu au depus cerere la notar pentru deschiderea succesiunii, iar în asemenea circumstanțe constatarea faptului acceptării acesteia este posibilă doar printr-o hotărâre judecătorească.

Notarul ilegal a eliberat certificatele în afara termenului legal de depunere a cererii de deschidere a succesiunii, contrar dispozițiilor art. 1500 alin.(1) lit. a) Cod civil.

Argumentul reținut de instanță că reclamanta fiind în cunoștință de cauză că părinții ei au decedat, cunoștea că aceștia au deținut o casă de locuit cu teren de lângă casă și terenuri agricole, însă nu a depus cerere de acceptare a succesiunii la notar, nu demonstrează faptul neacceptării succesiunii prin intrarea în posesia de fapt.

Examinând cauza instanțele investite cu judecarea fondului incorect au determinat circumstanțele cauzei, reținând doar posibilitatea acceptării succesiunii prin depunerea cererii la notar, evitând partea ce ține de intrarea de fapt în posesia masei succesoriale.

Neexercitarea în termenul prevăzut de lege, a dreptul la moștenire de către reclamantă prin nedepunerea cererii la notar, constituie o interpretare arbitrară a circumstanțelor cauzei, deoarece nici Ceban Rodica nu a depus în termen de 6 luni cerere pentru deschiderea succesiunii și nu a demonstrat intrarea sa exclusivă în posesia masei succesoriale.

Instanțele nefondat a apreciat renunțul la moștenire prin nedepunerea cererii de către reclamantă în lipsa actului scris de renunț, iar despre certificatele de moștenitor au aflat în luna martie 2019.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 28 septembrie 2021.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Recurenții au invocat că au făcut cunoștință cu decizia instanței de apel. la 14 februarie 2022. Respectiv, cererea de recurs declarată la 12 aprilie 2022, este depusă în termen.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea

despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 13 mai 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimațiilor recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii.

Până la data examinării recursului, intimații referință nu au depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea *Botten v. Norway*, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Făină Alla și Ceapa Veaceslav, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Făină Alla și Ceapa Veaceslav.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Victor Burduh